

การประเมินโครงการสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
An Evaluation of Cooperative Education Project, Bangkok University

ฐิติรัตน์ เกิดหาญ,
ชานนท์ จันตรา และ พิกุล เอกวารังกูร
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Thitiratana Kerdhan,
Chanon Jantra and Pikun Ekwarangkoon
Kasetsart University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : thitiratana.k@bu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการประเมินโครงการสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ เป็นการประเมินโครงการที่จัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาได้ปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการโดยการนำความรู้ภาคทฤษฎีประยุกต์ใช้ในภาคปฏิบัติ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อประเมินความพร้อมและความเหมาะสมของการดำเนินงานโครงการสหกิจศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ทั้งก่อนการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ระหว่างปฏิบัติงานสหกิจศึกษา และหลังปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น และแนวทางการแก้ปัญหา 2. เพื่อประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานโครงการสหกิจศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพตามวัตถุประสงค์ของโครงการ วิจัยครั้งนี้เป็นรูปแบบสรุปรวม (Summative Evaluation) ใช้เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารคณะวิชา จำนวน 8 คน อาจารย์นิเทศ จำนวน 8 คน ผู้นิเทศงาน จำนวน 28 คน นักศึกษาสหกิจ จำนวน 300

ผลการวิจัยพบว่า

การดำเนินงานโครงการสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ทั้งในกระบวนการก่อนปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ระหว่างปฏิบัติงานสหกิจศึกษา และหลังปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกประเด็น ส่วนกระบวนการดำเนินงานสหกิจศึกษาของสถานประกอบการในกระบวนการก่อนปฏิบัติงานสหกิจศึกษา มีประเด็นการวางแผนด้านกำลังคน การจัดหาตำแหน่งงาน คัดเลือกนักศึกษา การแจ้งผลการคัดเลือก และการจัดเตรียมอุปกรณ์ ผ่านเกณฑ์การประเมิน ยกเว้นประเด็นการวางแผนด้านงบประมาณ การกำหนดคุณสมบัติของนักศึกษา และการแจ้งตำแหน่งงานที่ต้องการรับนักศึกษาแก่สถานศึกษา ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน กระบวนการระหว่างปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกประเด็น และกระบวนการหลังปฏิบัติงานสหกิจศึกษา มีประเด็นการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาสหกิจศึกษาผ่านเกณฑ์การ

* วันที่รับบทความ: 18 มิถุนายน 2564; วันที่แก้ไขบทความ 7 กรกฎาคม 2564; วันที่ตอบรับบทความ: 8 กรกฎาคม 2564

Received: June 18, 2021; Revised: July 7, 2021; Accepted: July 8, 2021

ประเมิน ยกเว้นประเด็นการเก็บรวบรวมข้อมูลและการสรุปผลการดำเนินงาน ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินการ
สำหรับผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานโครงการที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ได้แก่ โครงการ
ช่วยส่งเสริมศักยภาพของนักศึกษาในการประยุกต์ใช้ความรู้ภาคทฤษฎีสู่การปฏิบัติงานจริง โครงการช่วยสร้าง
ความพึงพอใจแก่สถานประกอบการ และโครงการช่วยสร้างความร่วมมือทางวิชาการและวิชาชีพระหว่าง
มหาวิทยาลัยกรุงเทพและสถานประกอบการ ผลการประเมินพบว่า การดำเนินงานโครงการช่วยให้บรรลุ
วัตถุประสงค์หลักของโครงการทั้ง 3 ข้อ สรุปว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน

คำสำคัญ: ประเมิน; สหกิจศึกษา; โครงการ

Abstracts

Research on an Evaluation of Cooperative Education Project, Bangkok University, it is an evaluation of a project that provides teaching and learning that focuses on allowing students to actually work in the workplace by applying theoretical knowledge in practice.

The objectives of this research are: 1) to evaluate the Cooperative Education process of Bangkok University and enterprises participating in the Cooperative Education project 2) to evaluate the success or output of the project implementation of Cooperative Education of Bangkok University. This research was an evaluative research model with the Summative Evaluation. The research tools were questionnaire and interview form. The research population consisted of 8 Deans and professors of Bangkok University, 28 educational supervisors, and 300 cooperative students.

The results of the research found that :

Implementation of the Cooperative Education Project, Bangkok University both in the process before working in Cooperative Education while working in cooperative education and after working in Cooperative Education passed all evaluation criteria. As for the Cooperative Education operation process of the enterprise in the process before working Cooperative Education, there are manpower planning issue, job placement selection of students, notification of selection results and equipment preparation pass the evaluation criteria except budget planning issues, student qualifications and informing the job position that wants to accept students to educational institutions did not pass the evaluation criteria. The process during Cooperative Education passed all evaluation criteria. The post-Cooperative Education process there is an issue of evaluating the performance of Cooperative Education students through the evaluation criteria, except for data collection and performance summary issues does not pass the evaluation criteria.

For the evaluation of the project implementation process that occurs with the project objectives, the project to enhance students' potential in applying theoretical knowledge to real practice. The project helps create satisfaction for the establishment and the project to help build academic and professional cooperation between Bangkok University and enterprises. The evaluation results found that the implementation of the project helped to achieve the three main objectives of the project. Concluded that the evaluation criteria were met.

Keywords: Evaluation; Co-operative Education; Project

บทนำ

สหกิจศึกษา (Cooperative Education) คือ ระบบการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาได้ปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการโดยการนำความรู้ภาคทฤษฎีประยุกต์ใช้ในภาคปฏิบัติ ลักษณะงานที่นักศึกษาได้ปฏิบัติจะตรงตามสาขาวิชาของนักศึกษา เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษานำความรู้ที่ได้จากสถานศึกษาประยุกต์ใช้ได้จริงในสถานประกอบการ ซึ่งสอดคล้องตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ (TQF:HEd) ระดับบัณฑิตศึกษาด้านทักษะทางปัญญาสามารถค้นหาข้อเท็จจริงทำความเข้าใจและสามารถประเมินข้อมูลแนวคิดและหลักฐานใหม่ๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและใช้ข้อมูลที่ได้ในการแก้ไขปัญหาและงานอื่นๆ ด้วยตนเองสามารถศึกษาปัญหาที่ค่อนข้างซับซ้อนและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์โดยคำนึงถึงความรู้ทางภาคทฤษฎีประสบการณ์ทางภาคปฏิบัติสามารถใช้ทักษะและความเข้าใจอันถ่องแท้ในเนื้อหาสาระทางวิชาการและวิชาชีพสำหรับหลักสูตรวิชาชีพ นักศึกษาสามารถใช้วิธีการปฏิบัติงานประจำและหาแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 ส่งเสริมการปฏิรูปการศึกษาทุกระดับ โดยเน้นให้ปรับปรุงหลักสูตรและปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอน และการประเมินหลักสูตรที่ตระหนักให้นักศึกษาได้ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มุ่งเน้นมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต (Learning Outcomes)

การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบสหกิจศึกษา จึงเป็นทางเลือกของวิธีการจัดการการศึกษาที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในระดับสากลและในประเทศไทย ถือเป็นกระบวนการเรียนรู้ทางวิชาการ (Academic Process) ในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาการ วิชาชีพ และตรงตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการได้เกิดความร่วมมือกันทางด้านวิชาการและวิชาชีพ โดยมี กระบวนการดำเนินงานคือมหาวิทยาลัยจัดให้มีรายวิชาสหกิจศึกษา สถานประกอบการจัดตำแหน่งงานหรือ ลักษณะงานให้มีความเหมาะสมและตรงกับคุณลักษณะของนักศึกษาสหกิจศึกษา ทั้งมหาวิทยาลัยและสถานประกอบการมีการนิเทศงานนักศึกษาร่วมกันและมีการประเมินผลร่วมกันเพื่อวัดผลการปฏิบัติงานจริงของ นักศึกษาศึกษา ถือเป็นการจัดโครงการที่มีความร่วมมือกัน 3 ฝ่าย คือ นักศึกษา สถานศึกษา และสถาน ประกอบการ ทำให้นักศึกษาหลังจบการศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีความสามารถมีความชำนาญในทักษะการ ปฏิบัติงาน สามารถทำงานได้ทันทีหลังจบการศึกษาเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการซึ่งถือเป็น แรงงานความรู้ (Knowledge Workers) ที่ส่งผลดีต่อตัวบัณฑิต สถานประกอบการ สังคมและประเทศชาติ

ด้วยเหตุผลนี้ จึงได้เกิดโครงการสหกิจศึกษาขึ้นในมหาวิทยาลัยต่างๆ โดยมหาวิทยาลัยกรุงเทพได้ จัดตั้งโครงการสหกิจศึกษาขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2552 ซึ่งอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของการดำเนินงานของศูนย์สห กิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ และในปี พ.ศ. 2561 ได้ทำการเปลี่ยนชื่อหน่วยงานใหม่เป็นเวิร์คอินเทค®/เรียนควบ งานโดยมีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการประสานงานระหว่างนักศึกษา คณาจารย์ และบุคลากรจากสถาน

ประกอบการ ตั้งแต่กระบวนการก่อนการออกปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ระหว่างการออกปฏิบัติงานสหกิจศึกษา และหลังจากเสร็จสิ้นการปฏิบัติงานสหกิจศึกษาของนักศึกษา

การดำเนินงานโครงการสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ สถานศึกษาและสถานประกอบการมี การจัดการดำเนินงานที่เป็นระบบ โดยแบ่งออกเป็นกระบวนการดำเนินงานก่อนการออกปฏิบัติงานสหกิจศึกษา กระบวนการระหว่างการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา และกระบวนการหลังการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา โดย กระบวนการดำเนินงานสหกิจศึกษาของสถานศึกษาก่อนนักศึกษาออกปฏิบัติงาน ได้แก่ การวางแผนการ ดำเนินงาน การประชาสัมพันธ์โครงการ การเตรียมความพร้อมทางวิชาการและทักษะวิชาชีพ การพิจารณา คุณสมบัติของนักศึกษา การจัดหาตำแหน่งงานที่ตรงตามสาขาวิชา การคัดเลือกนักศึกษาให้เหมาะสมกับ ตำแหน่งงาน กระบวนการระหว่างการปฏิบัติงานสหกิจศึกษาของนักศึกษา ได้แก่ การนิเทศงาน การรายงาน ความก้าวหน้าการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา และกระบวนการหลังการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ได้แก่ การ ประเมินผลการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา และการเก็บรวบรวมข้อมูลสหกิจศึกษาและกระบวนการดำเนินงานสห กิจศึกษาของสถานประกอบการก่อนปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ได้แก่ การวางแผนกำลังคนและงบประมาณในการ รับนักศึกษา การกำหนดตำแหน่งและคุณสมบัติสำหรับนักศึกษา การคัดเลือกนักศึกษา การจัดเตรียมอุปกรณ์ และสถานที่ทำงานให้นักศึกษา กระบวนการระหว่างการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ได้แก่ การมอบหมายงาน การนิเทศงาน การรายงานความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา และกระบวนการหลังการปฏิบัติงาน สหกิจศึกษา ได้แก่ การประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา และการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักศึกษาสหกิจ ศึกษา

จากการศึกษา พบว่า โครงการสหกิจศึกษามีการกำหนดกระบวนการและขั้นตอน และเป็นขั้นตอน ที่ดำเนินการมาแล้ว และเป็นลักษณะ Summative Evaluation ผู้ประเมินจึงสนใจประเมินด้านกระบวนการ และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานโครงการสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินความพร้อมและความเหมาะสมของการดำเนินงานโครงการสหกิจศึกษาของ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ทั้งก่อนการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ระหว่างปฏิบัติงานสหกิจศึกษา และหลังปฏิบัติงาน สหกิจศึกษา ปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้น และแนวทางการแก้ปัญหา
2. เพื่อประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานโครงการสหกิจศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพตาม วัตถุประสงค์ของโครงการ

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ขอบเขตด้านวิธีการประเมิน

การประเมินโครงการสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ในครั้งนี้ เป็นการประเมินผลแบบสรุปรวม (Summative Evaluation) เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานโครงการสหกิจศึกษาทั้งก่อนการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ระหว่างปฏิบัติงานสหกิจศึกษา และหลังปฏิบัติงานสหกิจศึกษา และตัดสินคุณค่าของโครงการสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

2. ขอบเขตด้านเนื้อหาสาระ

2.1 การประเมินการดำเนินงานโครงการสหกิจ ที่ครอบคลุมทั้งก่อนการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ระหว่างปฏิบัติงานสหกิจศึกษา และหลังปฏิบัติงานสหกิจศึกษา

2.2 ผลที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ได้แก่ 1.) โครงการสามารถส่งเสริมศักยภาพในการประยุกต์ใช้ความรู้ภาคทฤษฎีสู่การปฏิบัติงานจริง ณ สถานประกอบการของนักศึกษาสหกิจศึกษา 2.) โครงการสร้างความพึงพอใจแก่สถานประกอบการ และ 3.) โครงการสามารถสร้างความร่วมมือทางวิชาการและวิชาชีพระหว่างมหาวิทยาลัยกรุงเทพและสถานประกอบการ

1.ประชากร

1. ผู้บริหารคณะวิชา ได้แก่ คณบดีคณะบัญชี คณบดีคณะบริหารธุรกิจ คณบดีคณะนิติศาสตร์ คณบดีคณะเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และการจัดการการท่องเที่ยว คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 8 คน

2. ผู้รับผิดชอบโครงการสหกิจศึกษา ได้แก่ อาจารย์นิเทศหรืออาจารย์ที่ปรึกษาจาก คณะบัญชี คณะบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม คณะมนุษยศาสตร์และการจัดการการท่องเที่ยว คณะเศรษฐศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 8 คน

3. นักศึกษาสหกิจศึกษา ได้แก่ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาสหกิจศึกษาและปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ในปีการศึกษา 2562 จากคณะบัญชี คณะบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม คณะมนุษยศาสตร์และการจัดการการท่องเที่ยว คณะเศรษฐศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 300 คน

4. ผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานประกอบการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล ผู้นิเทศงานหรือพี่เลี้ยงที่ดูแลหรือปฏิบัติงานร่วมกับนักศึกษาสหกิจศึกษาของแต่ละสถานประกอบการ จำนวน 28 คน

2. เครื่องมือการวิจัย

1. เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็นแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ดังนี้

1.1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารคณะวิชา แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์ถึงความคิดเห็นในด้านกระบวนการดำเนินงาน และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1.2 แบบสอบถามความคิดเห็นอาจารย์นิเทศ/ผู้รับผิดชอบโครงการ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ประเด็นความคิดเห็นอาจารย์นิเทศ/ผู้รับผิดชอบโครงการ เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงาน ผลลัพธ์ และข้อเสนอแนะต่อโครงการสหกิจศึกษา

1.3 แบบแบบสอบถามความคิดเห็นนักศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ประเด็นความคิดเห็นนักศึกษาสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานและข้อเสนอแนะต่อโครงการสหกิจศึกษา

1.4 แบบสอบถามความคิดเห็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคลหรือผู้นิเทศงาน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ประเด็นความคิดเห็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคลหรือผู้นิเทศงาน เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงาน ผลลัพธ์ และข้อเสนอแนะต่อโครงการสหกิจศึกษา

2. ขั้นตอนการสร้าง และพัฒนาเครื่องมือ

2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามจากเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้หลักการและรูปแบบการสร้างข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม

2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่ประกอบด้วยข้อคำถามตามกรอบการประเมิน

2.3 ตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถาม ความถูกต้องของภาษา แล้วจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามฉบับร่าง

2.4 นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของข้อคำถามและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.5 นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจำนวน 3 ท่าน โดยพิจารณาข้อคำถามให้สอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการสัมภาษณ์และนำผลพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับกรอบการประเมิน ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ถึง 1.0 มาปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.6 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษาที่ใช้และระยะเวลาในการตอบแบบสัมภาษณ์

2.7 จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1. ทำหนังสือจากภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ไปยังมหาวิทยาลัยกรุงเทพและสถานประกอบการเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหารคณะวิชา อาจารย์นิเทศ นักศึกษา เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล ผู้นิเทศงานหรือพี่เลี้ยง

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือจากภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ส่งไปยังผู้บริหารคณะวิชา อาจารย์นิเทศ นักศึกษา และเจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล ผู้นิเทศงานหรือพี่เลี้ยง และทำการนัดหมายวันเวลาเพื่อขอเข้าเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 การเก็บรวบรวม ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารคณะวิชา โดยทำการจดบันทึกการสัมภาษณ์ ควบคู่ไปกับการใช้เครื่องบันทึกเสียง

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการ แบบสอบถามให้กับอาจารย์นิเทศทางอีเมลและส่งเป็นเอกสารเพื่อความสะดวกของผู้ให้ข้อมูล

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามกับนักศึกษา เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล ผู้นิเทศงานหรือพี่เลี้ยงโดยใช้วิธีการส่งแบบสอบถามผ่านทางอีเมลโดยการสร้างแบบฟอร์มโดยใช้ Application Google Drive

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

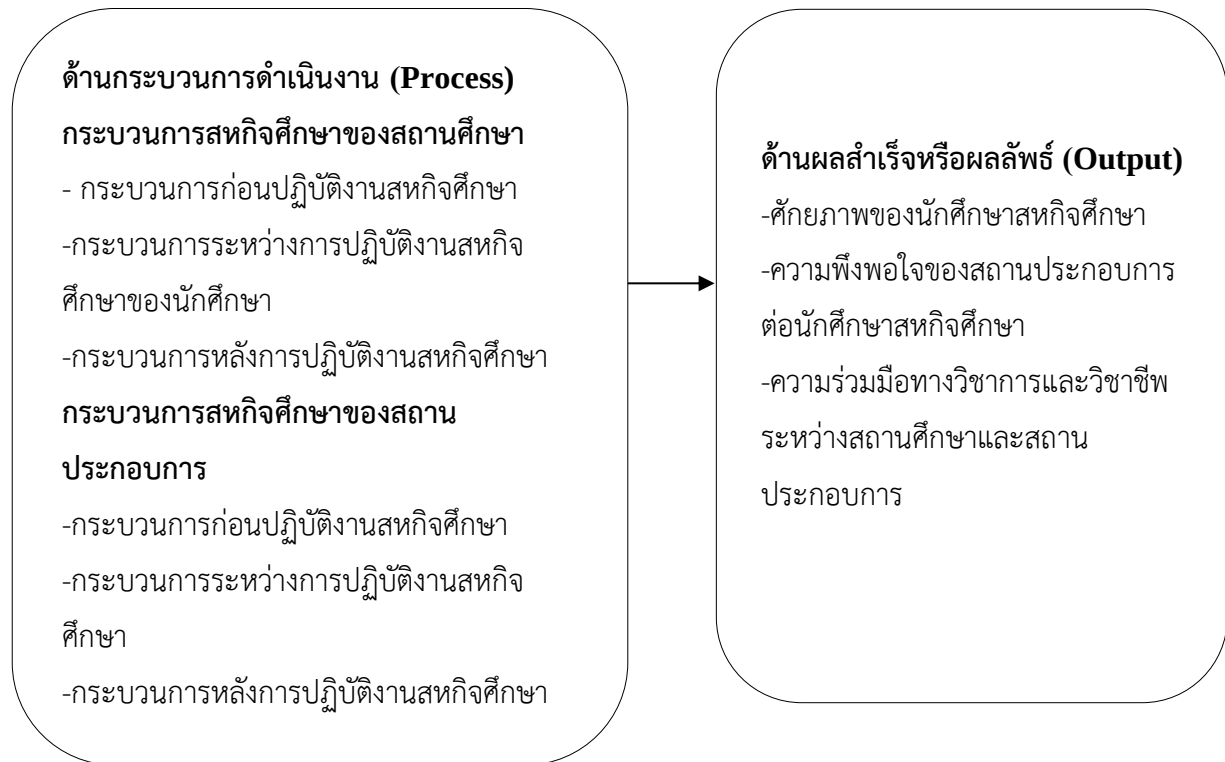
1. จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารคณะวิชา วิเคราะห์โดยวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลโดยเรียงเนื้อหาจัดเป็นหมวดหมู่เรื่องตามข้อคำถามและเสนอข้อมูลเนื้อหาลักษณะคำบรรยาย

2. ข้อมูลจากแบบสอบถาม วิเคราะห์โดย การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ส่วนข้อมูลที่เป็นปลายเปิดวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์เนื้อหา เรียงเรียงเนื้อหา จัดหมวดหมู่ และนำเสนอในลักษณะความเรียงประกอบคำบรรยาย

3. เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินโครงการอยู่ที่ร้อยละ 70 ของการตอบของผู้ให้ข้อมูล ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้เกณฑ์ร้อยละ 70 ของผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าเป็นประเด็นที่เหมาะสม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดการประเมินโครงการ

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการประเมินด้านกระบวนการ

1.1 การดำเนินงานของสถานศึกษา

1.1.1 การเตรียมความพร้อมและการคัดเลือกนักศึกษา

- 1) การเตรียมความพร้อมให้นักศึกษา
 - ☒ อาจารย์นิเทศทั้ง 8 คน
 - ☒ นักศึกษา ร้อยละ 77.55
- 2) การพิจารณาคุณสมบัติของนักศึกษา
 - ☒ อาจารย์นิเทศทั้ง 8 คน
 - ☒ นักศึกษา ร้อยละ 84.69
- 3) การจัดหาดำรงตำแหน่งงานที่มีคุณภาพ
 - ☒ อาจารย์นิเทศทั้ง 8 คน
 - ☒ นักศึกษา ร้อยละ 80.27
- 4) การประกาศงานให้นักศึกษาทราบ
 - ☒ อาจารย์นิเทศทั้ง 8
 - ☒ นักศึกษา ร้อยละ 73.46
- 5) การคัดเลือกนักศึกษาที่มีคุณสมบัติตรงตามตำแหน่งงาน
 - ☒ อาจารย์นิเทศทั้ง 8 คน
 - ☒ นักศึกษา ร้อยละ 76.19
- 6) การประกาศผลการคัดเลือกนักศึกษา
 - ☒ อาจารย์นิเทศทั้ง 8
 - ☒ นักศึกษา ร้อยละ 74.19

1.1.2 ด้านเอกสารการส่งตัวและปฏิบัติงานสหกิจศึกษา

- ☒ 1) การทำเอกสารส่งตัวนักศึกษาเข้าปฏิบัติงานสหกิจศึกษา
- ☒ 2) ระบบการติดตามการทำงานของนักศึกษา
- ☒ 3) การนิเทศงานนักศึกษาสหกิจศึกษา
- ☒ 4) การประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา

1.1.3 การให้ข้อมูลป้อนกลับและสรุปผลการดำเนินงาน

- ☒ 1) การแจ้งข้อมูลย้อนกลับให้สถานประกอบการ
- ☒ 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลและการสรุปผลการดำเนินงานสหกิจศึกษา
- ☒ 3) ปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงานสหกิจศึกษา

1.2 การดำเนินงานของสถานประกอบการ

1.2.1 ผลการประเมินการวางแผนและจัดหาดำรงตำแหน่งงาน

- 1) การวางแผนด้านกำลังคนในการรับนักศึกษา
 - ☒ ผู้นิเทศงาน ร้อยละ 92.86
- 2) การวางแผนด้านงบประมาณ
 - ☒ ผู้นิเทศงาน ร้อยละ 64.29
- 3) การกำหนดคุณสมบัติของนักศึกษา
 - ☒ ผู้นิเทศงาน ร้อยละ 67.86
- 4) การจัดหาดำรงตำแหน่งงานที่มีคุณภาพสำหรับนักศึกษา
 - ☒ ผู้นิเทศ ร้อยละ 75.00

1.2.2 ผลการประเมินการแจ้งตำแหน่งงานและคัดเลือกนักศึกษา

- 1) การแจ้งตำแหน่งงานที่ต้องการรับนักศึกษาแก่สถานศึกษา
 - ☒ ผู้นิเทศงาน ร้อยละ 67.86
- 2) การคัดเลือกนักศึกษาเข้าปฏิบัติงานสหกิจศึกษา
 - ☒ ผู้นิเทศงาน ร้อยละ 78.57
- 3) การแจ้งผลการคัดเลือกนักศึกษาสหกิจศึกษา
 - ☒ ผู้นิเทศงาน ร้อยละ 71.43

1.2.3 ผลการประเมินการเตรียมพร้อมรับนักศึกษานักศึกษา งาน

- 1) การจัดเตรียมอุปกรณ์และสถานที่ทำงานแก่นักศึกษา
 - ☒ ผู้นิเทศงาน ร้อยละ 85.71
- 2) การรับรายงานตัวนักศึกษา
 - ☒ นักศึกษา ร้อยละ 71.43
- 3) การส่งแผนการทำงานให้อาจารย์นิเทศ
 - ☒ ผู้นิเทศงาน ร้อยละ 71.43

1.2.4 ผลการประเมินการนิเทศและสรุปผลการดำเนินงาน

- 1) การนิเทศงานนักศึกษาสหกิจศึกษา
 - ☒ ผู้นิเทศงาน ร้อยละ 53.57
 - ☒ อาจารย์นิเทศจำนวน 8 คน
- 2) การติดตามความก้าวหน้าการปฏิบัติงานของนักศึกษา
 - ☒ ผู้นิเทศงาน ร้อยละ 71.43
 - ☒ นักศึกษาเป็นร้อยละ 78.91
- 3) การประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาสหกิจศึกษา
 - ☒ ผู้นิเทศงาน ร้อยละ 71.43
 - ☒ นักศึกษาร้อยละ 85
- 4) การเก็บรวบรวมข้อมูลและการสรุปผลการดำเนินงาน
 - ☒ ผู้นิเทศงาน ร้อยละ 57.14

2. ผลการประเมินด้านผลสำเร็จหรือผลลัพธ์

- ☒ 1) โครงการสหกิจศึกษาสามารถส่งเสริมศักยภาพในการประยุกต์ใช้ความรู้ภาคทฤษฎีสู่การปฏิบัติงานจริง
- ☒ 2) สามารถสร้างความพึงพอใจแก่สถานประกอบการ
- ☒ 3) ช่วยสร้างความร่วมมือทางวิชาการและวิชาชีพระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ

หมายเหตุ ☒ หมายถึง ผ่านเกณฑ์การประเมิน ☐ ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

แผนภาพที่ 2 ผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการประเมินโครงการสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ผู้วิจัยมีข้อวิจารณ์แบ่งเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่ ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์หรือผลสำเร็จ แสดงดังนี้

1. ด้านกระบวนการ

1.1 ก่อนการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา

มหาวิทยาลัยกรุงเทพมีการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม ผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาก่อนออกปฏิบัติงานสหกิจ การพิจารณาคุณสมบัติของนักศึกษา การจัดหาตำแหน่งงานที่มีคุณภาพ การประกาศงานให้นักศึกษาทราบ การคัดเลือกนักศึกษาที่มีคุณสมบัติตรงตามตำแหน่งงาน และการประกาศผลการคัดเลือกนักศึกษา ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยกรุงเทพมีประสบการณ์ในการจัดโครงการสหกิจศึกษามานานถึง 12 ปี มีการจัดตั้งหน่วยงานกลางด้านสหกิจศึกษา ทำหน้าที่ประสานระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้เห็นได้ว่าสถานประกอบการต่างๆ ที่เข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษา กับมหาวิทยาลัยกรุงเทพ มีจำนวนเพิ่มขึ้นต่อเนื่องทุกปี เนื่องจากคุณภาพของนักศึกษาที่สร้างความพึงพอใจให้กับสถานประกอบการ มีการบอกต่อไปยังเพื่อนในกลุ่มธุรกิจ รวมทั้งปัจจุบันมีกลุ่มธุรกิจเกิดใหม่ เช่น Start Up ที่มีความต้องการนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน

สถานประกอบการ พบว่า มีการดำเนินงานได้เหมาะสม ผ่านเกณฑ์การประเมิน ใน 3 ประเด็น ได้แก่ การวางแผนด้านอัตรากำลังคนในการรับนักศึกษา การจัดหาตำแหน่งงานที่มีคุณภาพสำหรับนักศึกษา และการคัดเลือกนักศึกษาเข้าปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ที่เป็นเช่นนี้ เพราะสถานประกอบการหลายแห่ง มีการวางแผนที่ชัดเจนและแจ้งให้สถานศึกษาทราบเกี่ยวกับจำนวน และตำแหน่งที่ต้องการ ส่งผลให้สถานศึกษาสามารถเตรียมนักศึกษาที่มีคุณสมบัติเป็นไปตามที่สถานประกอบการต้องการอย่างเพียงพอ ส่วนประเด็นที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ได้แก่ การวางแผนด้านงบประมาณ ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากสถานประกอบการส่วนใหญ่ไม่ได้ตั้งงบประมาณค่าตอบแทนให้กับนักศึกษาฝึกงาน เพราะเป็นภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น ระยะเวลาที่

นักศึกษาฝึกปฏิบัติสหกิจเป็นช่วงที่นักศึกษาเรียนรู้งาน ผลงานที่ได้จากนักศึกษาถูกนำไปใช้ได้เพียงระดับหนึ่ง แต่สถานประกอบการต้องเสียบุคลากรซึ่งเป็นพี่เลี้ยงมาเป็นผู้นิเทศให้ความรู้แก่นักศึกษาอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร ทองแก้ว (2553 : 67) ศึกษาเรื่อง รูปแบบการดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่พบว่า ปัจจัยที่อุดร้งการดำเนินงานสหกิจศึกษา คือ ความไม่เข้าใจในการจัดการศึกษารูปแบบสหกิจศึกษาของสถานประกอบการ และการจ่ายค่าตอบแทนนักศึกษา การกำหนดคุณสมบัติของนักศึกษา ที่พบว่า บางสถานประกอบการไม่ได้มีการกำหนดคุณสมบัติของนักศึกษาที่ต้องการอย่างชัดเจน เป็นการกำหนดในภาพกว้างๆ เช่น ทำงานเป็นทีมได้ มีมนุษยสัมพันธ์ เป็นต้น นอกจากนี้ในประเด็นของการแจ้งตำแหน่งงานที่ต้องการรับนักศึกษาแก่สถานศึกษา พบว่า สถานประกอบการหลายแห่งไม่แจ้งตำแหน่งที่ต้องการรับนักศึกษา ส่งผลให้เกิดปัญหา คือ ไม่สามารถเตรียมนักศึกษาได้เพียงพอกับความต้องการของสถานประกอบการ รวมทั้งงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งเสริมและอุดร้งความสำเร็จในการจัดการศึกษาแบบสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ของพรชัย มงคลวนิช (2552 : 19-38) พบว่า ผู้รับผิดชอบโครงการสหกิจศึกษาที่ชัดเจนและภาครัฐมีนโยบายสนับสนุนซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญมากที่สุด

1.2 ระหว่างการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา

มหาวิทยาลัยกรุงเทพมีการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม ผ่านเกณฑ์การประเมิน ในทุกประเด็น ทั้งการจัดทำเอกสารการส่งตัวและปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ระบบการติดตามการทำงานของนักศึกษาสหกิจศึกษา และการนิเทศงานนักศึกษาสหกิจศึกษา รวมทั้งความสามารถในการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยกรุงเทพมีผู้รับผิดชอบโครงการที่มีประสบการณ์ในการทำงานและเป็นอาจารย์นิเทศก์สามารถให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาเป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จากข้อมูลพื้นฐานของผู้รับผิดชอบโครงการ/อาจารย์นิเทศก์ ทุกคนมีประสบการณ์ด้านสหกิจศึกษาและการ นิเทศงานมากกว่า 3-5 ปี

สถานประกอบการ พบว่า มีการดำเนินงานได้เหมาะสม ผ่านเกณฑ์การประเมิน ในประเด็น การประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาสหกิจศึกษา การนิเทศงานนักศึกษาสหกิจศึกษา และการติดตามความก้าวหน้าการปฏิบัติงานของนักศึกษา ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล/ผู้นิเทศงาน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านสหกิจศึกษามากกว่า 10 ปี และมีประสบการณ์ด้านงานนิเทศ 3-5 ปี สามารถเป็นพี่เลี้ยงคอยชี้แนะวิธีการทำงานให้กับนักศึกษาได้ อย่างไรก็ตามพบว่า ในส่วนของการนิเทศงานโดยผู้รับผิดชอบโครงการ/อาจารย์นิเทศก์ พบว่า บางครั้งมีการนิเทศออนไลน์ ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล/ผู้นิเทศงาน บางส่วนไม่เห็นว่ามีกรณีเกิดขึ้นจริง

1.3 หลังการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา

มหาวิทยาลัยกรุงเทพมีการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม ผ่านเกณฑ์การประเมิน ในทุกประเด็น ทั้งการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาสหกิจศึกษา การแจ้งข้อมูลย้อนกลับให้สถานประกอบการ การประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาสหกิจศึกษา การแจ้งข้อมูลย้อนกลับให้สถานประกอบการ และการเก็บ

รวบรวมข้อมูลและการสรุปผลการดำเนินงานสหกิจศึกษา ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากมหาวิทยาลัยกรุงเทพมีศูนย์สหกิจ ที่ทำหน้าที่ติดต่อประสานงานการส่งข้อมูลจากอาจารย์นิเทศก์ให้ผู้ประกอบการ มีการจัดเก็บข้อมูลและบันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบ

สถานประกอบการ พบว่า มีการดำเนินงานได้เหมาะสม ผ่านเกณฑ์การประเมิน ในประเด็น การประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาสหกิจศึกษา ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล/ผู้นิเทศงาน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านสหกิจศึกษามากกว่า 10 ปี และมีประสบการณ์ด้านงานนิเทศ 3-5 ปี ทำให้สามารถประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาได้ ส่วนประเด็นที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการสรุปผลการดำเนินงาน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล/ผู้นิเทศงาน เห็นว่า สถานประกอบการส่วนใหญ่ไม่ได้มีการเก็บรวบรวมและสรุปผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

2. ด้านผลสำเร็จหรือผลลัพธ์

2.1. โครงการช่วยส่งเสริมศักยภาพในการประยุกต์ใช้ความรู้ภาคทฤษฎีสู่การปฏิบัติจริง ผลการประเมินพบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน เนื่องจากการปฏิบัติสหกิจมีระยะเวลาที่เหมาะสมที่ทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้การปฏิบัติงานจริงกับสถานประกอบการได้อย่างเต็มที่ นักศึกษาได้นำความรู้ทางทฤษฎีที่เรียนมา นำมาใช้ในการปฏิบัติงานและฝึกฝนกับผู้ที่มีประสบการณ์ และสถานประกอบการกล้ามอบหมายงานจริงให้กับนักศึกษาได้ทำ ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ตรงกับแนวคิดของโครงการสหกิจศึกษาของมหาวิทยาลัยที่ระบุว่า สหกิจศึกษา (Cooperative Education) เป็นระบบการศึกษาที่เน้นการปฏิบัติงานในสถานประกอบการอย่างมีระบบ โดยจัดให้มีการเรียนในสถานศึกษาร่วมกับการจัดให้นักศึกษาไปปฏิบัติงานจริง ณ สถานประกอบการ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษานำความรู้ที่ได้รับจากสถานศึกษาไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานจริง เป็นการเน้นให้เกิดการเรียนรู้โดยใช้ประสบการณ์จากการปฏิบัติงานจริงเป็นหลัก ทำให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ประสบการณ์จากการทำงานจริงและมีคุณภาพตรงตามที่สถานประกอบการต้องการ ผลการวิจัยข้างต้นยังตรงตามทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นประสบการณ์ (Experiential Learning) ที่การเรียนรู้เป็นกระบวนการพื้นฐานที่ต่อเนื่องซึ่งเกิดจากประสบการณ์ เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม และใช้การเรียนรู้เป็นกระบวนการในการสร้างความรู้

นอกจากนั้นโครงการสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพยังยึดแนวทางการเรียนควบงานเพื่อให้ นักศึกษาสหกิจศึกษาจะเข้าปฏิบัติงานในสถานประกอบการในลักษณะพนักงานชั่วคราวและปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ ซึ่งประสบการณ์ดังกล่าวว่านักศึกษาไม่สามารถเรียนรู้ได้ในห้องเรียน โดยนักศึกษาจะได้รับการพัฒนาตนเองทั้งทางด้านความคิด การตัดสินใจ การสังเกต การวิเคราะห์และประเมินผลอย่างเป็นระบบ มีการจัดเตรียมและนำเสนอรายงานจากประสบการณ์การทำงานจริงของตนเองที่สะท้อนการผสมผสานระหว่างภาคทฤษฎีกับภาคปฏิบัติเข้าด้วยกัน รวมทั้งการค้นพบตนเองทางด้านอาชีพที่ชัดเจนขึ้น นักศึกษาจึงได้นำความรู้มาใช้ฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาความเชี่ยวชาญของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร ทองแก้ว (2553 :

67) ศึกษาเรื่อง รูปแบบการดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่า ภายหลังจากการเรียนรายวิชาสหกิจศึกษา นักศึกษามีทักษะพื้นฐานในการปฏิบัติงาน และด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลอยู่ในระดับดี โดยผลการประเมินสมรรถนะนักศึกษาจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้ง 3 ฝ่ายโดยรวมอยู่ในระดับดี

2.2 โครงการช่วยสร้างความพึงพอใจแก่สถานประกอบการ ผลการประเมินพบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน เจ้าหน้าที่บุคคล/ผู้นิเทศ มีความพึงพอใจมากต่อโครงการสหกิจศึกษา เพราะนักศึกษาตั้งใจทำงานมีความรับผิดชอบ ในบรรดานักศึกษาฝึกงานจากหลายสถาบันศึกษา ผู้นิเทศชอบนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยกรุงเทพมากที่สุด ด้วยความเป็นมืออาชีพของนักศึกษาจึงสามารถแบ่งเบางานของสถานประกอบการได้ และสถานประกอบการได้มีโอกาสดูแลเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้กับนักศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรุตม์ วรรณะเอี่ยมพิกุล (2556 : 66-73) ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบสหกิจศึกษา สาขาอุตสาหกรรมบริการ สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่พบว่า พนักงานพี่เลี้ยงและผู้บริหารของสถานประกอบการมีความพึงพอใจต่อนักศึกษาและประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการจัดสหกิจศึกษาอยู่ในระดับดี และ ผู้บังคับบัญชาบัณฑิตมีความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตด้านความสามารถในการปฏิบัติงานอุตสาหกรรมบริการ และเจตคติต่อวิชาชีพงานบริการอยู่ในระดับมาก

2.3 โครงการช่วยสร้างความร่วมมือทางวิชาการและวิชาชีพระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ผลการประเมินพบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจาก โครงการสหกิจศึกษาช่วยสร้างความร่วมมือและเพิ่มระบบนิเวศ (Ecosystem) ทางวิชาการและวิชาชีพระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ทั้งเชิญตัวแทนจากสถานประกอบการเข้ามาร่วมสอนในรายวิชา และพัฒนาหลักสูตรร่วมกันระหว่างคณะวิชาและสถานประกอบการ ผลการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการตรงกับวิธีการของสหกิจศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพที่เน้นความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดร่วมกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร ทองแก้ว (2553 : 67) ที่ศึกษาเรื่อง รูปแบบการดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่า การดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมเป็นการดำเนินงานร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักสหกิจศึกษาของมหาวิทยาลัย ผู้บริหาร คณาจารย์งานสหกิจศึกษา และนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม และสถานประกอบการที่รับ

ข้อเสนอแนะ

จากการประเมินโครงการสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารคณะวิชาและผู้รับผิดชอบโครงการ

1. การคัดเลือกนักศึกษาให้เหมาะสมกับตำแหน่งงาน ตำแหน่งงานที่มีผู้สมัครมากควรพิจารณา
คัดเลือกนักศึกษาทั้งจากแฟ้มสะสมผลงาน หลักฐานที่แสดงประสบการณ์ของนักศึกษา และการสัมภาษณ์
ประกอบกัน

2. ระบบการคัดเลือกนักศึกษาเข้าสู่ตำแหน่งงาน ควรให้นักศึกษาเลือกตำแหน่งงานและสถาน
ประกอบการไว้ 3-5 อันดับ หากตำแหน่งงานอันดับแรกที่นักศึกษาได้เลือกไว้ไม่ได้รับการคัดเลือก ระบบจะ
พิจารณาตำแหน่งงานอันดับที่ 2 3 4 และ 5 โดยอัตโนมัติ เพื่อให้การประกาศผลการคัดเลือกเป็นไปอย่าง
รวดเร็วและยุติธรรม

3. การนิเทศติดตามการปฏิบัติงานของนักศึกษาโดยผู้รับผิดชอบโครงการ/อาจารย์นิเทศก์ ควรแจ้งให้
สถานประกอบการทราบอย่างเป็นทางการทุกครั้ง เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างสถานศึกษาและ
สถานประกอบการ และเกิดการทำงานร่วมกันในการพัฒนานักศึกษา

ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานกลางด้านสหกิจศึกษา

1. ควรเป็นศูนย์กลางติดต่อประสานงานเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างคณะวิชากับสถานประกอบการ
ในฐานะผู้อำนวยความสะดวกข้อมูลตำแหน่งงานและสถานประกอบการให้กับคณะวิชา ในขณะเดียวกันก็เป็น
ผู้อำนวยความสะดวกข้อมูลของนักศึกษา คณะวิชา และมหาวิทยาลัยให้แก่สถานประกอบการ

2. การประกาศรับสมัครตำแหน่งงานการปฏิบัติสหกิจ นอกจากช่องทางปกติคือการติดประกาศที่
บอร์ดหน้าคณะวิชา ควรหาช่องทางการติดต่อสื่อสารที่แน่ใจได้ว่า นักศึกษาทุกคนจะได้รับทราบการประกาศ
รับสมัครตำแหน่งงาน ช่องทางการสื่อสารที่นักศึกษาปัจจุบันส่วนใหญ่ใช้ ได้แก่ เฟสบุ๊ก ไลน์กลุ่ม และอีเมล
 เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสถานประกอบการ

1. การวางแผนและจัดหาตำแหน่งงาน ขอความร่วมมือไปยังสถานประกอบการให้วางแผนและจัดหา
ตำแหน่งงานที่เหมาะสมชัดเจนสำหรับนักศึกษาที่เข้าไปปฏิบัติสหกิจศึกษา โดยเน้นย้ำวัตถุประสงค์ของการ
ปฏิบัติสหกิจ คือ นักศึกษาได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติจริงจากสถานประกอบการ โดยการประยุกต์ใช้ความรู้เชิง
ทฤษฎีที่ได้เรียนมาจากในห้องเรียน

2. การแจ้งตำแหน่งงาน โดยค้นหาสถานประกอบการที่มีคุณภาพและมีผลงานเป็นที่ยอมรับ ในการ
วางวิชาชีพ เพื่อขอให้สถานประกอบการเหล่านั้นเปิดรับตำแหน่งนักศึกษาฝึกงาน โดยให้สถานประกอบการได้
เล็งเห็นความสำคัญและประโยชน์ที่สถานประกอบการจะได้รับในการพัฒนานักศึกษาร่วมกันกับมหาวิทยาลัย
กรุงเทพ

3. การนิเทศและสรุปผลการดำเนินงาน ปรับแบบฟอร์มการนิเทศและสรุปผลการดำเนินงานที่สถานประกอบการต้องกรอกข้อมูลให้มีความกระชับและตรงประเด็น

4. การแจ้งตำแหน่งงานและคัดเลือกนักศึกษา โดยสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับงานสหกิจศึกษาให้กับสถานประกอบการได้รับทราบ

เอกสารอ้างอิง

- พรชัย มงคลวนิช. (2552). ปัจจัยที่ส่งเสริมและลดรั้งความสำเร็จในการจัดการศึกษาแบบสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา. *วารสารสหกิจศึกษาไทย*. 1 (1), 19-38.
- วรุตม์ วรรณะเอี่ยมพิกุล. (2556). การพัฒนารูปแบบสหกิจศึกษา สาขาอุตสาหกรรมบริการสำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. *วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา*. 7 (2), 66-73.
- ศิริพร ทองแก้ว. (2553). *การศึกษารูปแบบการดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี : การวิจัยแบบผสม*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาการวิจัยการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.